

Monumentnummer*: 521683

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **12 januari 2001**
Kadaster deel/nr **82807/137**

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Landgraaf		Landgraaf		Limburg			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Honigmannstraat	14			6372 VJ	Landgraaf		
Honigmannstraat	16			6372 VJ	Landgraaf		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Landgraaf		B					1238
Landgraaf		B					400

Omschrijving**

Inleiding

Dubbele mijnwerkerswoning in Lotharingse stijl, 1913, van het zogenoemde woningtype B. De woning is gesitueerd in het noordelijke deel van het Eikske, een groep van 26 mijnwerkerswoningen die werd gebouwd in opdracht van de Maatschappij tot Exploitatie van Limburgsche Steenkoolmijnen Oranje Nassau te Heerlen. Het ontwerp van de woning werd gemaakt door het bouw bureau van deze particuliere mijnonderneming. In deze woninggroep zijn in totaal zes woningtypen vertegenwoordigd (typen A t/m F).

De woningen werden omstreeks 1957 aan de zijgevel uitgebreid met een douche- en toiletvoorziening van één bouwlaag onder plat. Vanwege deze uitbreiding werden de oorspronkelijke entree van het woonhuis- en de buitendeur van de bijkeuken aan het zicht onttrokken. De oorspronkelijke vrijstaande schuren met buitenprivaten werden in diezelfde periode gesloopt. In de achtertuinen werden aan weerszijden van de erfscheiding vrijstaande, gecombineerde schuren gebouwd.

De aan de zijgevels aangebouwde douche- en toiletvoorzieningen zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang. **UITGESLOTEN** van bescherming zijn alle overige sedert 1913 gerealiseerde aan- en bijbouwen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Het oorspronkelijke bouwvolume van de dubbele mijnwerkerswoning werd gebouwd op een in hoofdvorm rechthoekige PLATTEGROND, aan weerszijden voorzien van een rechthoekig uitgebouwde bijkeuken. Daarbij is het pand Honigmannstraat 16 licht teruggerooid ten opzichte van het pand Honigmannstraat 14. Het hoofdvolume telt een gedeeltelijke souterrainverdieping, anderhalve BOUWLAAG, alsmede een vliering. De bijkeukens aan weerszijden tellen één bouwlaag. Het geheel wordt gedekt door een ZADELDAK, waarvan de noklijn parallel aan de Honigmannstraat is gelegd. De uitgebouwde bijkeukens met de aangebouwde toilet- en douche-eenheden hebben een LESSENAARSDAK. Bakgoten annex overstekken op houten consoles. De oorspronkelijke houten boeiboorden hebben een eenvoudige ornamentering. De daken van beide panden worden thans gedekt door betonpannen. De oorspronkelijke, gecombineerde hoge schoorsteen op het achterdakvlak is vervangen door een korte bakstenen nokschoorsteen. De oorspronkelijke hoge schoorsteen op het voordakvlak van Honigmannstraat 16 is verdwenen en bij Honigmannstraat 14 vervangen door een deels gepleisterde bakstenen schoorsteen. Dakraam op het achterdakvlak van Honigmannstraat 14.

De woningen waren oorspronkelijk voorzien van segmentboogvormige houten T-VENSTERS (zowel enkel- als meervoudig) met ingedeelde bovenlichten; segmentboogvormige houten souterrainvensters met kleine roedenverdeling; segmentboogvormige houten kruiskozijnen met kleine roedenverdeling in de glaspanelen. De oorspronkelijke, segmentboogvormige houten woonhuisDEUREN met zesruits bovenlichten in de zijgevels en de rechthoekige opgeklampte toegangsdeuren van de bijkeukens werden verwijderd vanwege de omstreeks 1957 gerealiseerde aanbouwen. Honigmannstraat 16 heeft thans vernieuwde houten vensterkozijnen, Honigmannstraat 14 is inmiddels voorzien van kunststof vensterkozijnen. De woningen van het type B kenmerken zich in de oorspronkelijke situatie voor wat betreft de MATERIAALTOEPASSING door geprofileerde rode bakstenen gevelkaders: plinten, lisenen, kroonlijsten en getrapte frieslijsten. Metselwerk in kruisverband, oorspronkelijk met knip- en snijwerk in de voegen. Tussen deze kaders verdiept geplaatste gecementeerde gevelvelden met rode bakstenen speklagen, aanzet- c.q. sluitstenen en kaderornamenten. Hardstenen vensterbankplaten, bakstenen vensterdorpels. De VOORGEVEL van de dubbele mijnwerkerswoning Honigmannstraat 14-16 is symmetrisch ingedeeld en bestaat uit twee door een liseen gescheiden helften. De in hoogte variërende, oorspronkelijk rode bakstenen plint is gecementeerd. In deze plint hebben beide panden boven het souterrainvenster een segmentboogvormige strek. Bij Honigmannstraat 16 is het oorspronkelijke, verticaal ingedeelde houten souterrainvenster bewaard gebleven. In de eerste laag heeft Honigmannstraat 16 een segmentboogvormig hardhouten venster met bovenlicht, recent rolluik en hardstenen dorpel; Honigmannstraat 14 beschikt over een segmentboogvormig kunststof vensterkozijn met bovenlicht en een hardsteen dorpel.

De voorgevel van de uitgebouwde bijkeuken van Honigmannstraat 16 heeft een segmentboogvormig houten venster met keramische dorpeltegels en rolluik; Honigmannstraat 14 heeft in de voorgevel van de bijkeuken een segmentboogvormig kunststof venster met bovenlicht en een hardstenen dorpel.

Het aanzicht van de ZIJGEVEL van Honigmannstraat 16 wordt in de eerste laag gedomineerd door de oorspronkelijke bijkeuken, waarachter omstreeks 1957 een douche- en toileteenheid werd aangebouwd. De plint van de bijkeuken is ook in de zijgevel gecementeerd. Genoemde bijkeuken heeft in de zijgevel een rechthoekig houten vensterkozijn met bovenlicht en rolluik. In de eerste laag van de zijgevel is bovendien, naast de aangebouwde douche- en toileteenheid, een rechthoekig houten venster met keramische dorpeltegels geplaatst. De geprofileerde plint onder het venster is zwart gesausd. De zijgevel van het hoofdvolume heeft boven de eerste laag een trapsgewijs oplopend bakstenen fries, waaronder een reeks van drie segmentboogvormige houten vensterkozijnen. Het middenvenster is smaller. De zijgevel van Honigmannstraat 14 heeft in de eerste laag van de oorspronkelijke bijkeuken een rechthoekig kunststof venster. Op de verdieping, boven het lessenaarsdak, bevinden zich drie segmentboogvormige kunststof

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vensterkozijnen waarvan het middenvenster smaller is.

De ACHTERGEVELS van deze dubbele mijnwerkerswoning waren in de oorspronkelijke situatie identiek aan de voorgevels. De achtergevel van Honigmannstraat 16 is in de eerste bouwlaag geheel uitgebroken, ten behoeve van de vergroting van de achterkamer middels een bakstenen aanbouw van één bouwlaag onder plat. Boven deze aanbouw zijn nog een klein deel van de oorspronkelijke gecementeerde gevel en het bakstenen fries onder het dakoverstek zichtbaar. (De achtergevel van Honigmannstraat 14 is niet beschreven).

Honigmannstraat 16 is wat betreft de indeling van het INTERIEUR op enkele punten aangepast. De oorspronkelijke wand tussen voorkamer en bijkeuken is verwijderd. In de centrale gang op de begane grond is de deuropening naar de voorkamer gedicht. (De situatie van Honigmannstraat 14 is onbekend).

Waardering

De mijnwerkerswoningen van het Eikske zijn van cultuurhistorische waarde en vertegenwoordigen nationaal belang als bijzondere uitdrukking van de sociaal-economische ontwikkeling van de mijnstreek sedert het laatste decennium van de 19de eeuw en als specimina van een woonhuistype met een aanzienlijk innovatief karakter.

De woningen zijn van architectuurhistorische waarde vanwege de toepassing van de Lotharingse bouwstijl, vanwege de betrokkenheid van het bouw bureau van de Maatschappij tot Exploitatie van Limburgsche Steenkoolmijnen Oranje Nassau bij het ontwerp, de esthetische kwaliteit als ook vanwege de bijzondere materiaaltoepassing en ornamentiek.

De dubbele woning Honigmannstraat 14-16 vormt een belangrijk onderdeel van de woninggroep het Eikske en is vanwege deze situering verbonden met de ontwikkeling van de streek sedert de grootschalige exploitatie van steenkoolmijnen. Beide panden zijn van belang voor het aanzien van zowel de wijk als de gemeente.

De dubbele mijnwerkerswoning is slechts ten dele gaaf bewaard gebleven maar niettemin van belang voor zowel de structurele als visuele gaafheid van de gehele woninggroep.

De mijnwerkerswoningen van het Eikske beschikken in nationaal perspectief over een zeer hoge architectuurhistorische, typologische en functionele zeldzaamheidswaarde.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Bedrijfs-, fabriekswoning

Functie

Mijnwerkerswoningen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument